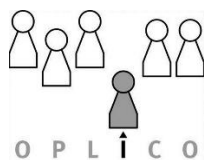

Funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Trys atsakymai – trys skirtingos patirtys kuriant šiuolaikiškas bendruomenes

Kas yra atvira, tolerantiška ir liberali bendruomenė? Kaip suaugusiųjų švietėjai gali prisidėti prie tokios bendruomenės kūrimo? Kaip ir kokias edukacines veiklas reikia plėtoti, kad būtų sukurtas ilgalaikis ir pozityvus efektas? Atsakymų į šiuos ir kitus klausimus ieškome kartu su partneriais iš Norvegijos, Prancūzijos, Vokietijos, Portugalijos, vykdydami projektą „Atvira ir liberali bendruomenė: iššūkiai ir galimybės suaugusiųjų švietimui“ (OPLICO). Kiekvieno tarptautinio susitikimo ir mokymų metu lankomės įvairiose institucijose, diskutuojame su partneriais, vietinių bendruomenių nariais, susipažįstame su gerąją partnerinės šalies patirtimi apie tai, kaip kuriamos atviros, tolerantiškos ir liberalios bendruomenės. Jau įvyko du tarptautiniai partnerių susitikimai Telšiuose ir Storde (Norvegija) bei trumpalaikė mokymo(si) veikla Ibbenbüre (Vokietija).

Ar Telšių bendruomenė atvira daugiakultūriškumui ir socialinei įtraukčiai?

Pirmojo susitikimo Telšiuose metu (2017 m. spalio mėn.) projekto partneriams pristatome Lietuvos ir Telšių socialinę sistemą bei padėtį, kartu lankome vieną aktyviausių rajone Degaičių seniūniją, susitinkame su charizmatiškuoju seniūnu, Gineso rekordininku A. Kontrimu ir vietine bendruomene, dalinamės patirtimis, unikaliame Degaičių parke pasodiname paprastąjį skroblą kaip OPLICO projekto simbolį. „Telšiuose gyvena normalūs žmonės, turintys normalias problemas, kurios sprendžiamos normaliomis socialinėmis pedagoginėmis priemonėmis. Telšiuose nėra pabėgėlių, nes Lietuva, galbūt, dėl mažų įsidarbinimo sąlygų, pabėgėliams nėra patraukli“, - teigia M. J. Ballouhey Schneider ir G. Schneider

straipsnyje „Atvira, tolerantiška ir liberali visuomenė kiekvienam. Daugiakultūriškumas ir socialinė įtrauktis – XXI a. iššūkis“. Partnerius žavi Telšių istorija ir architektūriniai sprendimai. Prie žemaitiškos meškos, kurios nosį patrinti tiesiog būtina, pastebime užrašą „Patria una“ („Tėvynė viena“), kuris, anot partnerių, kaip ir tėvynė neturi siauros reikšmės – „Patria una“ suprantama kaip „Tėvynė visiems“ ir reiškia socialinę įtrauktį – apie tai kalba ir OPLICO projektas. Gražus ir meniškas Telšių miesto vaizdas teigiamai veikia formuojant identitetą bei kuriant įtraukties modelį. Besąlygiškas pasiruošimas padėti rizikos grupės žmonėms ir imigrantams yra gerosios patirties ženklas, simbolizuojantis įtrauktį. Miesto istoriniuose statiniuose-paminkluose pastebima aiški nuoroda į daugiakultūriškumą, o Degaičių bendruomenės pavyzdys rodo, kaip identiteto ir autentiškumo stiprinimas gali padėti kurti atvirą, tolerantišką ir liberalią bendruomenę.

Kodėl migrantų švietimo politikos idėja turi remtis socialinės integracijos principais?

Trumpalaikių mokymų Ibbenbiurene (Vokietija, 2018 m. kovo mėn.) metu sužinome apie didelį valstybės dėmesį bei ženklias investicijas į profesines mokyklas, kur mokosi, įgyja profesiją bei praeina adaptacinį laikotarpį migrantai iš įvairių šalių, taip pat žavimės aktyvia savanoryste – vien šiame regione dirba 11 tūkst. savanorių bei pragmatišku nusiteikimu, kad ateičiai reikia ruošti jau dabar, dirbant su jaunais žmonėmis! Įdomu stebėti pamoką tarptautinėje Ibbenbiureno profesinės mokyklos klasėje, kurioje mokosi 7 tautybių jauni pabėgėliai iš: Afganistano, Mongolijos, Sirijos, Somalio ir kt. Kiekviena etninė grupė pristato savo šalį anglų ir vokiečių kalbomis. Su malonumu išnaudojame galimybę betarpiškai pabendrauti su mokiniais: Isiten, jaunas kurdas iš Sirijos, vaišina rytietiškais saldumynais, kuriuos pagamino jo mama, pasakoja savo šeimos istoriją. Sužinome, kad šios klasės mokiniai turi net 8 savaitines vokiečių kalbos pamokas, be to mokosi matematikos, kompiuterinio raštingumo, religijos, susipažįsta su politinėmis aktualijomis, mokosi profesijos (restoranų industrijos, ligonių priežiūros, statybų srityse), su jais dirba 14 pedagogų! Panašių klasių yra ir kitose ugdymo įstaigose Vokietijoje.

Osnabriuke Pramonės ir komercijos rūmuose mus supažindina su jaunų imigrantų mokymosi ir įsitraukimo į darbo rinką galimybėmis. Kasmet organizuojamas dualinis profesinis mokymas (2 dienos mokykloje, 3 dienos įmonėje), į kurį įtraukiami jauni imigrantai. Susitikimo su Šteinfurto apskrities administracijos atstovais – vėl naujas informacijos srautas apie vokiškąją integracijos patirtį: apie integracijos centrus, remiamus įvairių institucijų, kaip pvz.: mokyklos, bažnyčios, sporto klubai, ir asociacijos. Priemonės ir pastangos, siekiant palengvinti užsieniečių integravimą(si), daro įspūdį – centrams skiriama finansinė parama, dirba vertėjai iš/į 44 kalbas. „Nesutarimų tarp vietinių ir skirtingų tautų atstovų nėra – tai nuoseklios valstybės švietimo politikos ir nuoširdaus socialinių darbuotojų-pedagogų darbo rezultatas“, - tvirtina mokyklos direktorius Christian Schneider, atsakydamas į klausimą, kodėl suaugusiųjų migrantų švietimo politikos idėja turi remtis socialinės integracijos principais. Susitikimo-mokymų pabaigoje vėl fiksuojame gerosios patirties pavyzdžius ir savanorystės reikšmę.

Kodėl bet kokiam bendruomeniniam gyvenimui būtinas abipusis pripažinimas?

Trečiasis susitikimas Storde (Norvegija, 2018 m. rugsėjo mėn.) yra labai informatyvus įvairiomis prasmėmis: įdomi patirtis ir artimesnė pažintis su norvegais ir Norvegija, efektyvus ir humaniškas požiūris atvykusių žmonių problemų sprendimus ir t.t. Stordo profesinėje mokykloje susipažįstame su Norvegijos švietimo sistema, su Hordalando regiono suaugusiųjų švietimo teikiamomis galimybėmis atvykstantiems kitų šalių piliečiams. Galvojame ir apie tautiečius lietuvius, kurie emigracijai renkasi Norvegiją... Šalyje daug suaugusiųjų mokymo centrų, kuriuose kartu su norvegais mokosi ir lietuviai bei kiti imigrantai. Visi turi teisę nemokamai mokytis kalbų (norvegų, anglų ir kt.), kitų dalykų, taip pat įgyti profesinių įgūdžių. Beje atvykėliams, aišku ir mūsų tautiečiams, teisė mokytis yra su viena sąlyga – mokytis gali tik teisę gyventi šalyje turintys kitų šalių piliečiai. Lankome suaugusiųjų klases, kur be norvegų ir anglų kalbų mokoma gamtamokslinių dalykų, kompiuterinio raštingumo, socialinių mokslų (religijos, politikos) ir kt. Besimokantieji – skirtingų tautybių, klasės atmosfera – jauki, mažose grupelėse bendraujame su sirais, afganistaniečiais, rumunais, eritriečiais. Patirtis panaši kaip ir Vokietijoje. Tačiau čia klasės mišrios – kartu mokosi ir norvegai, ir kitataučiai. Integracija vyksta!

Šiltas priėmimas Stordo savivaldybėje. Meras Gaute S. Epland pristato socialinį Stordo paveikslą: 2016 m. – 65 pabėgėliai, 2017 – 48, 2018 m. prognozuoja 30, tautybės: irakiečiai, iraniečiai, sirai, eritriečiai, afganistaniečiai, etiopai, somaliečiai, rusai, ukrainiečiai ir kt. Imigrantų apgyvendinimas, sveikatos apsauga, mokykla/darželis, kultūra, sportas – sritys, kuriomis rūpinasi savivaldybė. Čia neminimi imigrantai iš Europos Sąjungos. Tarptautinio kultūros klubo vadovė-amerikietė Jill Reed teigia, kad nors norvegai gana užsidarę, puoselėjantys savo tradicinę kultūrą ir papročius, bet jų požiūris „Svetimšaliai – keisti, bet jie galbūt puikūs, tik mes jų nepažįstam“ – labai pozityvus. Dalyvavimas įvairiose bendrose veiklose atvykusiems padeda greičiau įsilieti į vietines bendruomenes. Įdomu tai, kad Stordo projekto grupės lyderė Neeta Sankholkar pati yra imigrantė, 30 metų gyvenanti Norvegijoje. Ji – indė, tai matyti ir iš išorės, kalba anglų, prancūzų, ispanų, norvegų ir indų kalbomis. Be viso to, ši moteris labai komunikabili ir pilna empatijos ją supančiai aplinkai. Ji yra gerbiama ir laukiama įvairiose institucijose... Ar gali būti geresnis sėkmingos integracijos pavyzdys? Unikali Stordo patirtis!

2019-ieji – paskutiniai projekto metai. Projekto susitikimai ir mokymai leidžia realiai suvokti viską, kas mus supa ir jungia bei suteikia naują postūmį į priekį OPLICO projekto temoje apie atviros ir liberalios bendruomenės kūrimą. Mokomės vieni iš kitų, rengiame projekto rezultatus, galvodami apie išliekamąją jų vertę, atsakingai siekiame teigiamo projekto poveikio vietinėms bendruomenėms. Nuo 2016 metų Telšių švietimo centras koordinuoja rajono neformalųjį suaugusiųjų švietimą, todėl dalyvavimas šiame projekte teikia mums puikią galimybę pasinaudoti projekto partnerių patirtimi, o taip pat pristatyti ir mūsų bendruomenių gerąją patirtį, kuri partneriams atrodo unikali.

Projektas „Atvira ir liberali bendruomenė: iššūkiai ir galimybės suaugusiųjų švietimui“ (OPLICO) Nr. 2017-1-LT01-KA204-035211 finansuojamas iš programos „Erasmus+“ suaugusiųjų švietimo 1 pagrindinio veiksmo KA204 lėšų. Projekto koordinatorius – Telšių švietimo centras, projekto partneriai: Berufskolleg Tecklenburger Land Ibbenbüre (Vokietija), Contempla Trilhos – Associação para o desenvolvimento, formação e inclusão social (Portugalija), Societe Culturelle Franco-Allemande Auvillar (Prancūzija), Stord vidaregande skule (Norvegija).

Aldona Kleivienė, Telšių švietimo centro metodininkė nuo 2006 m., turinti 12 m. tarptautinių projektų vykdymo patirtį, projekto „OPLICO“ paraiškos rengėja ir koordinatore, turi vokiečių kalbos bakalaurą prilygintą magistrui ir anglų kalbos filologijos bakalaurą, taip pat – andragogė bei mokytojų kvalifikacijos tobulinimo programų vertinimo ekspertė.

<https://ec.europa.eu/epale/lt/blog/trys-atsakymai-trys-skirtingos-patirtys-kuriant-siuolaikiskas-bendruomenes>;

<http://www.erasmus-plus.lt/rezultatas/trys-atsakymai-trys-skirtingos-patirtys-kuriant-siuolaikiskas-bendruomenes-360>;